

Hubbe
kontrollerar
en tornfalk-
holk med sin
egenhändigt
konstruerade
teleskopspegel.

På holken
finns en av de
sittpinnar för
tornfalkens
ungar som
han testade år
2005–2006.

Foto: Maija
Härke.

Hubertus Hærke – en räddare i nöden

RALF WISTBACKA

Merparten av övervakningen av miljöns tillstånd i Finland sköts på ideell basis. Detta gäller i allra högsta grad uppföljningen av fågelfaunan. Ett av OA:s mest långvariga monitoreringsprojekt är uppföljning av tornfalkens (*Falco tinnunculus*) förekomst i området Vasa-Korsholm-Malax-norra Närpes-Korsnäs. Det startade år 1986 och utökades till nuvarande omfattning år 1991. Våren 2002 var projektet i en akut kris då merparten av inventerarna meddelade om förhinder. Tack vare en insats av Lasse Villanen och framlidne Kaarlo Koskimies från Vasa Miljöförening kunde inventeringen genomföras och de flesta kullar och föräldrafåglar ringmärkas. Lasse

Som tack för Hubertus enorma arbetsinsats har OA, som här representeras av Anette Bäck, överlämnat en present i form av en bild av en tornfalk som matar sina ungar i en holk. Bilden har tagits av Benjam Pöntinen. Foto: Ralf Wistbacka.

och Kaarlo hjälpte även år 2003 till med inventeringen och nämnde i förbifarten att de även värvat Hubertus Hærke, som spontant hade tyckt att projektet verkade vara mycket intressant!

Den 23 april 2004 inledde jag och Hubertus ("Hubbe") Hærke samarbetet i form av en kort utflykt i södra Korsholm med flygekorre som tema. Vi märkte en flygekorrhane som senare kontrollerades 2 km mot öster, alltså långt utanför det egentliga undersökningsområdet. Hubertus är som namnet antyder född och uppvuxen i Tyskland men kom till Finland i arbetets tecken år 1976, blev bofast i Vasa år 1993 och senare aktiv i Vasa Miljöförening. Jag berättade mera om tornfalksprojektet och Hubertus var fortfarande intresserad av att delta. Sommaren 2004 fungerade som en introduktion och Hubertus deltog i ringmärkning av ungar och fångande av vuxna tornfalkar, som då gjordes för sista gången.

Hubertus tog gradvis ett allt större ansvar för fältarbetet och inventerade Yttermalax, Övermalax, Petalax-Nyby samt Molpe, d.v.s. inte mindre än drygt 50 holkar fram till våren 2016. Fram till denna tidpunkt skötte han också om förnyandet av

holkarna i sitt område och även i andra delområden. Under årens lopp byggde han närmare 70 nya holkar; en betydande del i sin holkverkstad i Laihela dit familjen flyttade år 2011. Under årens lopp gjorde vi flera gemensamma utflykter för att komplettera holknätet och ringmärka i områden som tillfälligt saknade ringmärkare.

Hubertus genomförde också ett projekt som gick ut på att placera 3–4 sittpinnar på olika höjder på ladväggen nedanför och ovanför holken. Avsikten var att ungar som fallit ner ur holken skulle kunna flaxa upp tillbaka med hjälp av sittpinnarna. Han gjorde observationer vid en av holkarna (Vias 42) och konstaterade att ungarna var viga och tog sig upp på och ner från holtaket med hjälp av vassa klor och näbbar utan att falla ner. De förflyttade sig upp på ladornas tak först då de var flygga och använde då pinnarna ovanför holken som mellanlandningsplats.

År 2014 utökade han sin verksamhet till holkområdet för skogsduva i Laihela. Under detta år försökte vi igen fånga adulta skogsduvor med en förhoppning om att hitta gamla fåglar, kläckta under de goda åren 2003–2007. De äldsta skogsduvorna vi fångade visade sig vara kläckta år 2012 och 2013. Det skulle visa sig att år 2015 blev det sista aktiva året för Hubertus del i och med att ett slitsamt renoveringsarbete på talko i en bekants hus våren 2016 blev för mycket för hans knän. Det var inget trevligt besked vare sig för OA eller honom själv. Tornfalksutflykterna hade kommit att bli en viktig och glädjefylld del av försommaren för honom under hela elva års tid. Alla deltagare i projektet tackar Hubertus för hans insats och hoppas att bekymren med knäna blir så lindriga som möjligt. Utan frivilliga insatser av det slag som Hubertus presterade vore det omöjligt att genomföra en högkvalitativ monitorering av tillståndet i miljön i Finland.

Tack!

Under tornfalksutflykterna fanns det också tid att njuta av naturen.

På bilden kopplar Hubbe av vid en naturskön strand som av strandskyddsprogrammet räddats från exploatering.

Notera avsaknaden av vindkraftverk.

Foto: Bertel Backholm.

